

నిజాం సామ్రాజ్య నిర్మాణ శిల్పి: దివాన్ చందు లాల్

హైదరాబాద్ రాజ్య చరిత్రలో అనన్ ఖాన్ జామీ పంశీయాల పాలన ఒక స్వర్ణయుగమైతే, ఆ పాలనకు వెన్నెముకగా నిలిచి, ఆస్తిరతలో ఉన్న రాజ్యాన్ని సుస్థిరత వైపు నడిపించిన ధీశాలి మహారాజా చందు లాల్. క్రీస్తుశకం 1766లో జన్మించి, 1845 ఏప్రిల్ 15న పరమపదించిన ఆయన జీవితం ఒక సామాన్య ఉద్యోగి నుంచి అసాధారణ రాజనీతిజ్ఞుడి వరకు సాగిన స్ఫూర్తిదాయక ప్రయాణం. నిజాం ఉల్ ముల్క్ ఆస్థానంలో కీలక బాధ్యతలు నిర్వహించిన చందు లాల్, తన రాజకీయ చతురతతో, పరిపాలనా దక్షతతో దాదాపు మూడు దశాబ్దాల పాటు దివాన్గా (ప్రధాన మంత్రి) వ్యవహరించి చరిత్రలో చెరగని ముద్ర వేశారు. కేవలం ఒక అధికారిగానే కాకుండా, కవిగా, కళా పోషకుడిగా, లౌకికవాదిగా ఆయన నిర్వహించిన పాత్ర బహుముఖీ నమైనది.

చందు లాల్ చేతుల్లోనే ఉండేది. 1832లో ఆయన అధికారికంగా దివాన్ బాధ్యతలు స్వీకరించి 1843 వరకు ఆ పదవిలో కొనసాగారు. ఆయన పదవీ కాలం అత్యంత క్లిష్టమైన పరిస్థితులతో కూడుకున్నది. ఒకవైపు నిజాం అంతర్గత వ్యవహారాలు, మరొకవైపు ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ పెరుగుతున్న ఆధిపత్యం మధ్య రాజ్య స్వయంప్రతిపత్తిని కాపాడటం ఆయనకు కత్తివీడ సామూల్య మారింది. అధికంగా కునారిల్లిన రాజ్యాన్ని గట్టికించడానికి ఆయన అనేక సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టారు. ముఖ్యంగా 'తాలూకా దారి' వ్యవస్థ ద్వారా భూమి శిస్తు వసూళ్లను క్రమబద్ధీకరించారు. అయితే, బ్రిటిష్ సైన్యం (హైదరాబాద్ కంటింజెంట్) అప్పుల కూబిలో చిక్కుకుంది. పాపం అందే కో పంటి బ్యాంకుల నుంచి అప్పులు తీసుకోవడం, అధిక వడ్డీలు చెల్లించడం వంటి పరిణామాలు రాజ్య ఆర్థిక స్థితిని దెబ్బతీశాయి. ఈ ఆర్థిక ఒత్తిడిని అధిగమించడానికి ఆయన పన్నుల భారాన్ని పెంచాల్సి వచ్చింది, ఇది ప్రజా సామాన్యంలో కొంత అసంతృప్తికి కారణమైంది. దీనికి, పరిపాలనా యంత్రాంగం అగమ్యుద్దామంలో ఆయన విజయం సాధించారు. శాంతి భద్రతల విషయంలో చందు లాల్ కఠిన వైఖరిని అవలంబించారు. రాజ్యంలోని

ఏప్రిల్ 15... చందూలాల్ వర్ధంతి

వివిధ ప్రాంతాల్లో తరలిన తిరుగుబాట్లను అణచి వేయడంలో ఆయన వ్యూహాకర్తగా వ్యవహరించారు. న్యాయ వ్యవస్థను వికేంద్రీకరించి, సామాన్యులకు సైతం న్యాయం చేకూరితా 'అదాలత్'లను బలోపేతం చేశారు. హైదరాబాద్ నగర సుందరీకరణలో కూడా ఆయన పాత్ర మరువలేనిది. నాటి

ముఠాలో సంస్కృతికి, దక్కన్ ఆచారాలకు అనుగుణ్య వారధిగా ఉంటూ, హిందూ-ముస్లింల మధ్య సామరస్యాన్ని పెంపొందించారు. ఆయన స్వయంగా హిందూవైనప్పటికీ, నిజాం వట్ల చూపిన విశ్వాసం, ఇస్లామిక్ సంప్రదాయాల వట్ల చూపిన గౌరవం ఆయనను అందరివారినీ నిలబెట్టాయి. 'షాహాన్' అనే కలం పేరుతో ఆయన ఉర్దూ, పర్షియన్ భాషల్లో అద్భుతమైన కవిత్యం రాశారు. ఆయన ఆస్థానం నిరంతరం కవులు, పండితులు, కళాకారులతో కళకళలాడుతూ ఉండేది. భగవంతుడిపై భక్తితో పాటు, మానవతా దృక్పథం కలిగిన ఆయన, అనేక దేవాలయాలకు, మసీదులకు భూరి విరాళాలు ఇచ్చారు.

చిట్టి వారికో ఆయనకు ఉన్న నంబంధాలు చరిత్రకారుల మధ్య చర్చనీయాంశంగా మిగిలాయి. రెసిడెంట్ హెన్రీ రిస్సెల్ వంటి బ్రిటిష్ అధికారులతో ఆయన అత్యంత సన్నిహితంగా ఉండేవారు. ఇది రాజ్య రక్షణలో అవసరమని ఆయన భావించినప్పటికీ, వరోక్షంగా బ్రిటిష్ ప్రభావం నిజాం పాలనలో పెరగడానికి దారితీసింది. 1843లో రాజ్య ఆర్థిక సంక్షోభం ముదిరిన కరుణలో, నిజాం సశీరుద్దాలో ఏర్పడిన అభిప్రాయభేదాల

కారణంగా ఆయన తన పదవికి రాజీనామా చేశారు. పదవి నుంచి తప్పుకున్నాక కూడా ఆయన గౌరవం ఏమాత్రం తగ్గలేదు. మహారాజా చందు లాల్ వారసత్వం నేటికీ హైదరాబాద్ నగరంలో నజీవంగా ఉంది. ఆయన నిర్మించిన భవనాలు, ప్రోత్సహించిన సాహిత్య ప్రక్రియలు దక్కన్ సంస్కృతిలో అంతర్భాగమయ్యాయి. ఆయన కాలంలోనే హైదరాబాద్ రాష్ట్రం ఆధునిక పరిపాలనా పద్ధతులకు పునాది వేసుకుంది. అధికార దాహం కంటే రాజ్య శ్రేయస్సు మిన్న అని నమ్మిన అరుదైన రాజకీయ నాయకుడు ఆయన. 1845లో ఆయన కన్నుమూసినప్పటికీ, ఒక గొప్ప రాజనీతిజ్ఞుడిని, అంతకంటే గొప్ప మానవతావాదిని హైదరాబాద్ కోల్పోయింది. ఆయన వర్ధంతి సందర్భంగా చందు లాల్ చేసిన సేవలను స్మరించుకోవడం అంటే, హైదరాబాద్ ఘనమైన చరిత్రను, లౌకిక వారసత్వాన్ని గౌరవించడమే. ఒక సాధారణ వ్యక్తి శిఖరాగ్రానికి చేరి, దేశ చరిత్రలో తనకంటూ ఒక ప్రత్యేక పేజీని లిఖించుకోవడం చందు లాల్ ప్రతీకృత నిదర్శనం. నేటి పాలనా రంగంలో ఉన్నవారికి ఆయన ఆర్థిక క్రమశిక్షణ (ప్రయత్నాలు), దౌత్య నీతి, మత సామరస్యం వంటి అంశాలు నేటికీ పాఠాలుగా నిలుస్తాయి.

-రామ కిష్టయ్య సంగం భట్ల, 9440595494

అంబేద్కర్ ఆలోచనలు సమాజానికి మార్గదర్శకాలు - సీనియర్ సివిల్ జడ్జి అజయ్ కుమార్ జాదవ్

రాజ్య సిరిసిల్ల, ఏప్రిల్ 14: (నేటినిజం ప్రతినిధి): డాక్టర్ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ ఆలోచనలు సమాజానికి మార్గదర్శకాలని వేమలవాడ సీనియర్ సివిల్ జడ్జి అజయ్ కుమార్ జాదవ్ అన్నారు. మంగళవారం అంబేద్కర్ 135వ జయంతిని పురస్కరించుకొని న్యాయవారుల సంఘం అధ్యక్షులతో కేంద్రంలో ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమంలో సీనియర్ సివిల్ జడ్జి అజయ్ కుమార్ జాదవ్, జూనియర్ సివిల్ జడ్జి కె.శ్యాం తిర్లయ్య, డి.ఎన్.పి శ్రీనివాసులతో కలిసి ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొని ఆయన చిత్రపటానికి పూల మాల వేసి, నివాళులర్పించారు. ఈ సందర్భంగా సీనియర్ సివిల్ జడ్జి అజయ్ కుమార్ జాదవ్ మాట్లాడుతూ సమాజంలో ప్రతి ఒక్కరికీ సమాన హక్కులు కల్పించడం, న్యాయం అందరికీ చేరేలా కృషి చేసిన మహానుభావుడు అంబేద్కర్ అని అన్నారు. న్యాయ వ్యవస్థలో పారదర్శకత, నిష్పక్షపాత భావం ఎంతో ముఖ్యమని, ప్రతి పౌరుడు చట్టాలను గౌరవించాల్సిన బాధ్యత ఉందని సూచించారు. జడ్జి కె. శ్యాం తిర్లయ్య మాట్లాడుతూ అంబేద్కర్ సిద్ధాంతాలను యువత ఆచరణలో పెట్టాలని, విద్య ద్వారానే సమా

మండల అధ్యక్షుడు చింతం శ్రీనివాస్ సు సన్మానించిన రామకృష్ణ కాలనీ బిజెపి నేతలు.

కరీంనగర్, ఏప్రిల్ 14: (నేటినిజం ప్రతినిధి) తిమ్మాపూర్ నిజం బీజేపి నూతన అధ్యక్షులుగా ఇటీవల నియామకమైన చింతం శ్రీనివాస్ సు రామకృష్ణ కాలనీ గ్రామ బిజెపి నేతలు శాలువాతో సన్మానం చేసి అభినందనలు తెలియజేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో మాజీ మండల అధ్యక్షులు న్యాయవాది సుగుర్తి జగదీశ్వర చారి, డాక్టర్ అధ్యక్షులు కోటి రాజు, రేగూరి సుగుణాకర్, సిద్ధ చింతం శ్రీనివాస్ తో పాటుగా సీనియర్ బీజేపి నాయకులు గుంజుల రాజరెడ్డి, దుర్గుంటి శేఖర్ రెడ్డి, ఎడ్ల భూంరెడ్డి, వేల్పుల ఓడయ్య, సోన్నాకుల తాపాల్. శ్రీనివాస్, రాజు, తాళ్లపెల్లి మల్లయ్య, శాబోలు గజేష్, అలువాల లింగమూర్తి, భూపాల దేవ్, బొగూటి, తుర్పాటి శ్రీనివాస్, పోలవేటి ఓడెలు, బోళ్ల శంకర్, గంగు రాజమల్ల తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సమానత్వం, సామాజిక న్యాయంకు అంబేద్కర్ ఆపార కృషి - మున్సిపల్ చైర్మన్ పుల్లం రాజు నివాళులు

రాజ్య సిరిసిల్ల, ఏప్రిల్ 14: (నేటినిజం ప్రతినిధి) మున్సిపల్ విలీన్ గ్రామమైన తిమ్మాపూర్ లో భారత రాజ్యాంగ నిర్మాత డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ జయంతి వేడుకలు ఘనంగా నిర్వహించారు. తిమ్మాపూర్ బస్టాండ్ వద్ద ఏర్పాటు చేసిన అంబేద్కర్ విగ్రహానికి మున్సిపల్ చైర్మన్ పుల్లం రాజు పూలమాలలు వేసి నివాళులు అర్పించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ సమానత్వం, సామాజిక న్యాయం కోసం అంబేద్కర్ చేసిన కృషి అపారమని పేర్కొన్నారు. ఆయన ఆలోచనలు తిమ్మాపూర్ లో భారత రాజ్యాంగ నిర్మాత డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ జయంతి వేడుకలు ఘనంగా నిర్వహించారు. తిమ్మాపూర్ బస్టాండ్ వద్ద ఏర్పాటు చేసిన అంబేద్కర్ విగ్రహానికి మున్సిపల్ చైర్మన్ పుల్లం రాజు పూలమాలలు వేసి నివాళులు అర్పించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ సమానత్వం, సామాజిక

అంబేద్కర్ కు నివాళులు అర్పించిన బిజెపి మండల అధ్యక్షులు చింతం శ్రీనివాస్

కరీంనగర్, ఏప్రిల్ 14: (నేటినిజం ప్రతినిధి) భారత రాజ్యాంగ నిర్మాత, భారతరత్న డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ జయంతి వేడుకలు తిమ్మాపూర్ బిజెపి మండల శాఖ అధ్యక్షులతో ఘనంగా నిర్వహించారు. మండల అధ్యక్షులు చింతం శ్రీనివాస్ మహాత్మ్య సగర్ లోని అంబేద్కర్ విగ్రహానికి పూలమాల వేసి నివాళులు అర్పించారు. ఈ సందర్భంగా చింతం శ్రీనివాస్ మాట్లాడుతూ అంబేద్కర్ దేశానికి చేసిన

బడుగు వర్గాల హక్కులకు అంబేద్కర్ బాట - గుండా థామస్ - పోశెట్టిపల్లిలో ఘనంగా అంబేద్కర్ జయంతి వేడుకలు

రాజ్య సిరిసిల్ల, ఏప్రిల్ 14: (నేటినిజం ప్రతినిధి): వేమలవాడ రూరల్ మండలం గుండా థామస్ పాల్గొని ప్రసంగించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ, అంబేద్కర్ భారతదేశంలో జన్మించకపోయి ఉంటే బడుగు, బలహీన వర్గాల పరిస్థితి ఎలా ఉండేదో రాజ్యం రాకముందే మహిళల పురుషులు అందరికీ సమాన ఓటు హక్కు కల్పించాలనే డిమాండ్ ను 1931లో అందరినీ జరిగిన సమావేశంలో గుర్తించిన అన్న వినోద్, వార్డ్ రాజీవ్ సాయులులో గుర్తింపు పొందాయని, విద్యార్థులు జనవిజయ పాఠశాలలో, ఫోటోగ్రఫీకు అర్హత పొందుతారని పరదారెడ్డి తెలిపారు. తద్వారా విశ్వవిద్యాలయానికి నిధులు, పరిశోధన అవకాశాలు లభిస్తాయన్నారు. ఈ సమావేశంలో వైస్ ఛాన్సలర్ ప్రొఫెసర్ డి.కె. గార్, ప్రొఫెసర్ జి. భాషాలోకేశ్, రిజిస్ట్రార్ ప్రొఫెసర్ పి.వి. రమణారావు, డిన్ ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషన్ అండ్ గ్రాఫిక్స్ ప్రొఫెసర్ అన్నారా రెడ్డి, ఐక్యవీని డైరెక్టర్ ప్రొఫెసర్ పి.వి. రాజశేఖర్, ఐక్యవీని ప్రతినిధులు, అధ్యక్షులకు పాల్గొన్నారు.

అంబేద్కర్ ఒక దర్శనిక నాయకుడు, సాంఘిక సంస్కర్త...

కరీంనగర్, ఏప్రిల్ 14: (నేటినిజం ప్రతినిధి) భారతమాత ముద్దిబిడ్డ, భారతరత్న, రాజ్యాంగ నిర్మాత డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ ఒక దార్శనిక నాయకుడు, సాంఘిక సంస్కర్త అని ఆర్.ఎస్.ఎస్. జిల్లా సమానంఘ చాలకులు ఎలగండుల నత్యనారాయణ కొనియాడారు. రాష్ట్రవ్యాప్త స్వయం సేవక సంఘం ఆధ్వర్యంలో మంగళవారం రోజున కరీంనగర్ లోని అంబేద్కర్ స్టేడియంలో అంబేద్కర్ జయంతి వేడుకలను ఘనంగా నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఆర్.ఎస్.ఎస్. చాలకులు అంబేద్కర్ విగ్రహానికి పూలమాలలు వేసి ఘన నివాళులు అర్పించారు. ఈ కార్యక్రమాలకు ముఖ్య అతిథిగా హాజరై ఎలగండుల నత్యనారాయణ మాట్లాడుతూ భారత రాజ్యాంగ

Printed, Published and owned by VEENADAS, at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar Nagar, Ashok Nagar, Hyderabad-500 020, Telangana. Published at SRT-74, Jawahar Nagar, Ashok Nagar, Hyderabad-500020, Telangana. Editor: BAISA DEVADAS. RNI No. 52865/93. E-mail: netlinjam93@gmail.com